

Handläggare
Anna Stenborg RB-UT-IU och Anna Paciello
Danielsson KC-UT-ÖV

Godkänd av

Ersätter
MSB 2022-09217-1

Kurskod
HÖGRE KURS 2

Gäller från och med
2026-01-01

Högre kurs i totalförsvaret och samhällets krisberedskap

- steg 2

Bakgrund

Högre kurser i samhällets krisberedskap och totalförsvaret har genomförts av Försvarshögskolan sedan 1950-talet. Utvecklingen av kurserna har skett kontinuerligt och såväl innehåll som upplägg återspeglar rådande förutsättningar vid tiden för kursernas genomförande.

Från 2026 erbjuds *Högre kurs i totalförsvaret och krisberedskap steg 2 (HK2)* enligt föreliggande kursplan. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Försvarsmakten har i samverkan med Försvarshögskolan (FHS) utvecklat kursen mot bakgrund av förändrade behov och förväntningar i samhället. Utvecklingsarbetet har också tagit hänsyn till regeringens styrning av området totalförsvaret och givna förutsättningar för totalförsvartsplanering. Kursen genomförs av Försvarshögskolan på uppdrag av MSB och Försvarsmakten.

HK2 är en fördjupningskurs som bland annat bygger på geopolitiska och geostrategiska prioriteringar och avgränsningar. Omvärldsanalyser, makrotrender och juridiska förutsättningar utgör grund för diskussioner och analyser kring säkerhetspolitik, totalförsvaret och krisberedskap. Kursens fokus ligger huvudsakligen på konsekvenser för Sveriges säkerhetspolitik och totalförsvaret men berör även krisberedskap.

Kursvärdering genomförs efter avslutad kurs och ligger till grund för eventuella förändringar av kursens upplägg.

Målgrupp

Kursen vänder sig till erfarna chefer och handläggare från offentlig eller privat sektor, som har ansvar och uppgifter inom totalförsvaret och krisberedskap på lokal, regional, central, nationell eller internationell nivå. Deltagarna kan komma från civila och militära aktörer, näringsliv samt ideella organisationer såsom frivilliga försvarsorganisationer.

Förkunskaper

För att antas till kursen krävs att deltagaren tidigare genomfört kursen *Högre kurs i samhällets krisberedskap och totalförsvaret steg 1* år 2022 eller senare, alternativt ha förvärvat

mycket goda kunskaper om totalförsvars- och krisberedskapssystemen samt sin egen organisations roll i systemen på annat sätt som arbetsgivaren bedömer vara motsvarande.

Säkerhetsprövning och inplacering i säkerhetsklass

Deltagaren ska vara registerkontrollerad och säkerhetsprövad. Intyg om kravuppfyllnad kan komma att krävas från deltagarens organisation i samband med antagning till kursen.

Urval

I det fall antal sökande överskrider antal platser på kursen, förbehåller sig MSB rätten att med stöd av FHS göra ett urval bland de anmälda för att skapa en jämn fördelning av representerade aktörer vid kursen. Vid eventuellt urval beaktas till exempel jämställdhet, behovsbild samt geografisk spridning.

Försvarsmakten hanterar urval av deltagare från den egna myndigheten.

Syfte

Kursen syftar till att utveckla deltagarens kunskap om samhällets totalförsvar och krisberedskap för att kunna bidra i planering, hantering och uppföljning avseende händelser över hela hotskalan.

Kursen syftar även till att öka kunskapen avseende nationella och internationella perspektiv på utrikes-, försvars- och säkerhetspolitik, exempelvis hur medlemskapet i Nato påverkar systemet och de enskilda aktörerna inom svenskt totalförsvar och krisberedskap.

Vidare ska kursen bidra till att öka förståelsen hos deltagarna avseende olika perspektiv gällande totalförsvar och krisberedskap samt lära sig av varandras erfarenheter och utveckla ett brett nätverk.

Avslutningsvis syftar kursen till att deltagaren efter avslutad kurs ska kunna bidra till utvecklingen av totalförsvar och krisberedskap.

Lärandemål

Efter genomförd kurs förväntas deltagaren kunna

1. sammanfatta svenskt totalförsvar och krisberedskap i en nationell och internationell kontext med fokus på utrikes- försvars- och säkerhetspolitik
2. värdera likheter och skillnader i roller, ansvar och rättsliga förutsättningar inom totalförsvar respektive krisberedskap för svenska och internationella aktörer
3. relatera den egna organisationens verksamhet och utmaningar till den utrikes-, försvars- och säkerhetspolitiska kontexten

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Postadress:
651 81 Karlstad

Telefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00

registrator@msb.se
www.msb.se

Org.nr: 202100-5984

4. föreslå åtgärder som svenska aktörer, enskilt eller tillsammans med andra nationella eller internationella aktörer, kan vidta för stärkt totalförsvarsförmåga.

Innehåll

Under kursen utgör omvärldsanalyser, makrotrender och juridiska förutsättningar grund för diskussioner och analyser kring säkerhetspolitik, totalförsvar och krisberedskap.

Under kursen behandlas bland annat Sveriges säkerhets- och försvarspolitik samt europeisk och global utrikes- försvars- och säkerhetspolitik.

Kursens fokus ligger huvudsakligen på konsekvenser för Sveriges säkerhetspolitik och totalförsvar, men berör även krisberedskap.

Kursen lyfter också internationella aktörers intressen, ansvar och roller inom nationell och internationell krisberedskap och totalförsvar.

Pedagogik och metodik

Kursen genomförs med fokus på djupinriktat och aktivt lärande i samverkan genom bland annat föreläsningar, diskussioner, scenarioövningar, seminarier, studiebesök och studieresor samt interaktivt arbete på lärplattform.

Under kursens genomförande sker formativa bedömningar som en del av det pedagogiska upplägget. Under sista kursveckan genomförs ett flertal läraaktiviteter, inklusive redovisningar i större forum, som kräver deltagarens aktiva medverkan och användande av kunskaper som utvecklats under kursen.

Kursen utgår från vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Såväl MSB, Försvarsmakten och FHS strävar efter jämställdhetsintegrerad verksamhet.

Upplägg och omfattning

Kursen genomförs under totalt 25 dagar fördelade över sju veckor. Kursveckorna genomförs inte i direkt följd efter varandra utan sprids ut under året.

Kursen innefattar närstudier på Försvarshögskolan i Stockholm samt studieresor inom Sverige och utomlands. Vid studieresor kan kvällstjänst komma att genomföras. Vidare förekommer inslag under kursen som genomförs på distans.

Utöver schemalagd tid ska deltagaren avsätta tid för obligatoriska förstudier samt genomförande av gruppuppgifter.

För att öka flexibiliteten i studierna har kursdeltagaren tillgång till en digital lärplattform där utbyte av information kan ske.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Postadress:
651 81 Karlstad

Telefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00

registrator@msb.se
www.msb.se

Org.nr: 202100-5984

Kursplan

4(4)

Ikke examinerende kurs

Datum
2025-08-19

Ärendenr
MSB 2024-02144-3

Deltagaren rekommenderas också att avsätta tid efter avslutad kurs, för att kunna tillvarata kursens innehåll i förhållande till det egna arbetet och omsätta det i den egna organisationen.

Kursbeställare MSB och Försvarsmakten samt kursgenomförare FHS utgår från att samtliga kursdeltagare är helt befriade från ordinarie arbetsuppgifter under kursens distans- och närstudier.

Kursdeltagandet medför även begränsningar vad avser privata åtaganden under den schemalagda tiden av kursen inklusive resor, vilket även framgår av inbjudan till kursen.

Läromedel

Inläsningsmaterial och övrig information kommer att presenteras på lärplattform efter att antagningsbesked skickats ut.

På lärplattformen kommer litteraturlista samt allt material som presenteras under kursen finnas tillgängligt.

Intyg

Efter avslutad kurs utfärdas ett intyg till deltagarna.

För kursen gäller obligatorisk närvaro. Vid frånvaro kommer kursintyg inte att utfärdas.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Postadress:
651 81 Karlstad

Telefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00

registrator@msb.se
www.msb.se

Org.nr: 202100-5984

Beslutad 2025-09-22 av Anna Ekegren

Detta dokument är digitalt beslutat och därför saknas namnunderskrift